

תמצית הדף היומי

ביצה כז-לט

פרשת בראשית- נח

גליון מוגדל

דף כז כז

דיני ראיית מומין ביו"ט: א. בכור שנפל לבור לר' יהודה ירד מומחה ויראה אם יש בו מום יעלה וישחוט, ולר"ש כל שאין מומו ניכר מבעו"י אינו מן המוכן, ופלוגיתיהו להו"א אי רואין מומין ביו"ט [ונקט בכור שנפל לבור לאשמועינן שאין להערים ולהוציאו כדעת ר' יהושע]. ודחי דהו"ל לא יעלה וישחוט, ואם עבר והעלהו הוא מוקצה, ומסקינן שכבר נפל בו מום מעו"י, והשגחה הוא קבוע דמהו דתימא דעתיה עילויה, קמ"ל [דאם אין מומו מעו"י"ט הוא כמוקצה מחמת אסור, א"נ דקסנין ליה דעבר ואסקיה. רש"י]. ב. בכור תם שנפל לבור לר' הנשיא ירד מומחה ויראה אם יש בו מום יעלה וישחוט, והשיבו ר"ש בן מנסיא שהרי אמרו אין רואין ביו"ט אף מום שנולד מעו"י. ג. בכור שנולד ביו"ט ומומו עמו לרבה בר ר"ה מבקרין אותו לכתחילה, ולר"ז רק אם עבר ובקרו מבוקר, והוא דאמרינן שאם נולד הוא ומומו עמו שזה מן המוכן משבשתא היא, אלא דייקנין ממתני' דכל שאין מומו ניכר מעו"י"ט אינו מן המוכן והיינו שלא נראה לחכם. * פליגי אי יש מוקצה לחצי שבת בדבר שנראה ביה"ש ונדרחה חזור ונראה, והשמועות: א. אם נולד הוא ומומו עמו נחשב מן המוכן [ומעיקרא הוא חזי אנג אימיה, וכשנולד נדחה, וכשנולד בו מום חזור ונראה]. ומוקמינן דמייירי שלא נדחה וכגון דיתבי דיניי היכן שנולד. ב. האוכל בענבים והותרו העלן לגג לעשותן צימוקים לא יאכל עד שיזמין מבעו"י [אך מוקצה שיבש ואין הבעלים מכירין בו מותר דהרי הקצה דעתו מהם בשביל ליבשם ויהי התייבשו]. ומוקמינן דחזו ולא חזו [לא יבשו כל צרכן] ותלוי בדעת האדם ולכך צריך גילוי דעת. ג. פולין ועדשים מעיקרא ראוין לכוס ובקדרה נדחה עד גמר הבישול, וכן קדרות בעלמא שהן רותחות ולאורתא אכלינן דמייירי שגמרו בידי אדם, והאיבעיא בגמרו בידי שמים.

דף כח כח

לראות מומי בכור ביו"ט: בעי אי הלכתא כר"י דרואין מומין ביו"ט או כר"ש דאין רואין, ואף בהלכתא כר"י לגבי ר"ש מסתברא כר"ש משום שהובא בכרייתא בלשון חכמים, ומיייתי דהשוחט בכור ואח"כ הראה מומו ר"י מתיר ור"מ אומר ש"מ דראיית בכור חמירא ושונה מראיית טריפה [דאפשר לבדוק טריפה אף אחר השחיטה]. וה"ה דבעי ר"י שיראה מעו"י"ט, ודחי דהתם פלוגיתיהו בקנסא אבין מומין שבעין משמתנין, ומיייתי דאמי ורדינאה לא חזי ור' אמי ראה רק מעו"י"ט וטו"ט שאל כיצד נפל המום, משום שאם נעשה ע"ג גרמא אסור דכתיב כל מום [ואין להניח צעק או דבילה ע"ג האוין שיבא הכלב ויטלן]. * בהמה שמתה או חלה שנטמאת לא יזיין ממקומם [ופרשי' דאינן ראויים ללכוס דאסורים באכילה, וא"א להסיקם וליתנם לפני כלבו דאין שורפין קדשים ביו"ט, ואפי' הבערה לצורך אסורה]. ומיייתי דלר"ש מחתכין את הנבילה לפני הכלבים אף שנתבלה ביו"ט, ולכא"ו מתני' לא אתיא כוותיה, ומשינני: א. כמ"ד דמודה ר"ש בבע"ח שמתה שאסורין. ב. מייירי בהמה קדשים דומיא דחלה דקדישא, וקשיא דש"מ דבהמת חולין שריא, ולמ"ד דמודה ר"ש בבע"ח שמתה שאסורין כמאן אתיא, ומסיק דמייירי במסוכנת דשרי בה ר"ש.

דף כח כח

אין לפסוק דמים על בהמה ביו"ט [דמקח וממכר אסור] אלא נמנין מעו"י"ט, ושרי למימר זו כזו או ליטול מחצה או נתח בלא להזכיר סכום מדה או מקח. * לר"י מותר לשקול כנגד קופיץ או כלי [דאיכא שינוי ולא הוא מעשה חול], ולחכמים אין משגיחין בכף מאזנין התלוין בשבטע כל עיקר [ואפי' בשביל לשומרו מן העכברים אסור]. וכן אסור לטבח אומן לשקול בשר ביד או במים [ואין לעשות בית דב בשר ע"י סכין אלא ביד, ושרי לעשות סימן בבשר שלא יתחלף בחתיכה אחרת]. ולר' יהושע שוקלין מנה כנגד מנה ביו"ט [וכן עשה ר' חייא כשחלק עם ר' ישמעאל בר"י, אך ר' חייא ור"ש ברבי לא קפדי אהדדי וכמעשה שנומצאו ה' דגים מתוך ז' בבית ר"ח ולא קפדי ר"ש]. ולא דמי לכבוד [דשרי לשקול מנה כנגד מנה אף שאסור לשקול בליטרא]. דהתם איכא ביוון קדשים, וביו"ט איכא עובדין דחול. * אין משחיזין את הסכין ביו"ט אבל משיאה ע"ג חבירתה [ואתאי כחכמים ודלא כר' יהודה המתיר מכשירי אוכל נפש], ולר"ה לא שנו אלא במשחזות של אבן אך בשל עץ שרי, ולר"י בשם שמואל לא שנו אלא לחדדה אך להעביר שמונניה שרי [ואיכא ד' לשונות אחיכא קאי: א. רישא דר"ה דמשחזות של אבן אסור, דה"מ לחדדה אך להעביר שמונניה שרי, ומכלל דבשל עץ שרי אף לחדדה. ב. ספא דר"ה דבשל עץ מותר דה"מ להעביר שמונניה ולא לחדדה, ומכלל דבאבן אף להעביר שמונניה אסור. ג. ארישא דמתני' דאין משחיזין דה"מ לחדדה אך להעביר שמונניה שרי, ומכלל דע"ג חבירתה שרי אף לחדדה. ד. אסיפא דמתני' דשרי להשיאה ע"ג חבירתה, דה"מ להעביר שמונניה אף לחדדה אסור, ומכלל דבמשחזות אסור אף להעביר שמונניה]. ופסקינן כר"ש דשרי אף לחדדה אך הלכה כר' מורין כן [שהוא יבואו להתיר אף באפשר לעשותו מעו"י"ט]. * פליגי אי שרי להראות לחכם סכין ביו"ט, ולר' יוסף ת"ח רואה לעצמו ומשיאה לאחריים. * מכשירי אוכל נפש כסכין שנפגמה ושפוד שנרצם וגריפת תנור לת"ק אסור שהוא לבדו יעשה לכם, ולאידך אתי למכשירין שאפשר לעשותן מעו"י"ט, ולר' יהודה שרי דלכם לכל צרכיכם, ולאידך אתי למעוטי נכרים. * סכין שעמדה מחריפות שלה שרי

לחדדה [דלא מוכח קלקול שלה כנפגמה], אך אם אינה חותכת כלל אסור [דמירחא ויתרא], ושפוד שנרצץ [נעקם] אין לתקנו ביו"ט אף דמיפשט בידה [דימול להשתמש בו, והוי מירחא שלא לצורך]. * שפוד שצלו בו בשר: לשמואל אסור לטלטלו, ורב מלכין מתיר לשומטו ולהניחו בקרן זוית כשיש עליו כזית בשר, ולרבינא בכל גווני שרי לטלטלו כדון קוז ברה"ר [לר' חנינא שפוד שפחות וגומר רב מלכין, אך לר"פ שפחות רב מלכיא אמרה, דמתניתין ומתניא רב מלכיא, ושמועתא רב מלכין].

דף כט כט

לת"ק מותר למלאות כלי אבל לא במדה, ולר"י כלי של מדה לא ימלאנו, ופלוגיתיהו לת"ק בכלי העומד למדה [אך כלי המיוחד למדה לכו"ע אסור], ולל"ב פלוגיתיהו בכלי המיוחד למדה דר' יהודה אסור, אלמא גבי שמחת יו"ט ר"י לחומרא, והא דאשכחן איפכא גבי שקילה במאזנים ביו"ט דלר"י שוקל כנגד הכלי או הקופיץ, משינני דהתם ר"י שרי דאינו עומד למדה, ורבנן אסרי דהוי עובדין דחול, ואבא שאול היה ממלא מידותיו מראש ביו"ט וכן בחוה"מ מפני ביטול בית המדרש, ואף בחול משום מיצוי המידות [והביאום לפני חכמים ולא קיבלו מהם, ואי רוצים להחמיר על עצמם יעשו צרכי רבים כמרות שיחון ומעות]. * לא ימדוד שעורים ליתן לפני בהמתו, אבל קודר קב או קביים ונותן לה, ונחתום מודד שלא יקדיח תבשילו, וכן אשה מותרת במדידת קמה כדי שתטול חלה בעין יפה, ושמואל אסר [ההלכה למעשה אשמעינן, אך עבר ומדד אין מוחין בידו]. * פליגי האם שונן בניפו קמה [דהא אפשר מאתמול, אך ליכא טרחא וניכר]. ואם נפל לתוכו צרוו פליגי אם ינפה שנית [דהכל יוצא ואין כאן סוכין] או יוציא בידו, ויש שניפו בשינוי כגון בגב הנפה או אחר השולחן. * אין להביא כדי יין בסל ובקופה [דנראה כמעשה חול לשאת משאות] אלא אחת או שתים על כתיפו, וכן המוליד את התבן לא יפשייל את הקופה לאחוריו אלא מביא בידו ואם א"א לשנות שרי, כי הני נשי שממלאין כדיהן מים ביו"ט ולא מחיזין להו דא"א לשנות, וכן לא מחיזין היכא שיעברו על דברינו דמוטב שיהיו שוגגין ולא מוידין, וזהו בין בדרבנן כגון אין מטפחין, וישיבה בפתח המבוי, ובין בדאורי כגון גבי תוספת יום הכיפורים.

דף ל ל

מתחילין בערימת התבן אבל לא בעציץ שהו מוקצה, ולל"ק אתי כר"ש דמתחילין באוצר תחילה, וסיפא מייירי בארזי ואשוחי דהו מוקצה מחמת חסרון כים, ולל"ב אתי כר' יהודה דאין מתחילין באוצר תחילה, ורישא דשרי יהו בתיבנא סריא [דאין ראו לאכילת בתמה] שיש בו קוצים [דאין ראו לט"ט]. * אין נוטלין עצים מן הסוכה [שעשאה שלא לשם מצוה] כיון שסותר אהל, אלא מן הסמוך לה והיינו סמוך לדפנות [קנים שלא נארגו עמה] או באיסורייתא [חבילות אגודות, דמיון שלא התירם לא בטלם לסכך]. ור"ש מתיר בסוכה שהיתה רעועה מעו"י"ט ונפלה ביו"ט משום דמאתמול דעתיה עליה, אך למאן דאית ליה מוקצה אסור ליטול, ואם התנה על סוכה שלא עשאה לשם מצוה [או על נוי סוכה] הכל לפי תנאו ושרי לכי"ע, אך על עצי סוכה דמצוה א"א להתנות, דבע"כ יבדל מהם משום סתירת אהל בביה"ש, ואיתקציא לז' [ושאני מאתרוג דהוקצה למצותו ושרי לאחר שיצא בו, או ליום אחר ואינו מוקצה כל ז', משום דמפסקי לילות מימינם]. * הבאת עשר: לר"ש בן אלעזר מפורזין בשדות [דאיכא תרתי לגרעונתא] לכו"ע אין מביאין, וממכונם בקרפץ לכו"ע מביאין, ופליגי במכונם בשדה ומפורז בקרפץ דלכ"ש אין מביאין ולכ"ה מביאין, ולחכמים אין מביאין אלא מן המכונסין בקרפץ וכן פסק שמואל [ובעלי קנים וגפנים אפי' מכונסין אסורין דהרוח מפורתן ולא סמך דעתיה, ואי הניח עליהן כלי שלא יתפורו שרין]. וקרפץ זהו לר' יהודה בסמוך לעיר [אף שאין לה פותחת. רש"י]. ולר' יוסי אף מחוץ לתחום אם נכנסין לו בפותחת [ובסמוך לא בעי פותחת]. והכי הלכתא.

דף לא לא

אין מבקעין עצים מסואר של קורות ולא מקורה שנשברה ביו"ט [כיון שבביה"ש לא עמד להסקה]. אך מבקעין מקורה שנשברה בעו"י"ט, ומבקעין רק בקופיץ שראשו צר [דאינו כלי אומן]. אך לא בקרדום שראשו רחב, ולא במגרה ומגל [דכלי אומן הו נראה כעושה מלאכה]. והכיא שצדו אחד צר כקופיץ וצידו אחד רחב כקורדום שרי לבקע בצידו הצר [ולא גזרין לאסור אטו צידו הרחב]. ואין לבקע בצידו הרחב [ולא שרין משום צידו הצר דשרין]. * בית סתום מלא פירות שנפחת נוטל ממקום הפחת, ולר"מ אף פוחת לכתחילה דמייירי באוריא דלבני, ומייירי לדבריו ביו"ט ושרי משוחת יו"ט, אך בשבת הלא אסור לטלטל לבנים שנשארו מהבנין וסדרם. * חותמות שבקרע מתיר אך הלא אסור לפקיע ולא חותך, ולר"י מותר להתיר ולהפקיע ביו"ט, וחותרות שבכלים מתיר ומפקיע וחותרך, ולר' נחמיה בשבת שרי רק להתיר דקסבר כל הכלים אין ניטלים אלא לצורך תשמישין, ואיכא תרי תנאי בדעת ר' נחמיה אי ביו"ט שרי, או דהוי כשבת שאין מסיקין בין בכלים ובין בשברי כלים [ולר"י דאית ליה מוקצה מסיקין בכלים ולא בשברי כלים, ולר"ש מסיקין בכלים ובשברי כלים דלית ליה מוקצה].

להערות הארות והצטרפות לרשימת התמוצה במייל: k0504166339@gmail.com | מוקדי הלוקה ראשיים: בביתר * גבעה B : מוקד ראשי - דרכי איש- 0504166339 * שטיבלאך - דרכי איש | היכל השיעורים - בניילונית * אהל יששכר ה' המגיד ממעזריטש 144 [בניילונית] * קרלין - רח' ברס - 0527616637. * שטיבלאך פחד יצחק [בכניסה בניילונית] * אמשינוב - הרב גנגר - 0527118594 * מולל דורשי ציון - [בניילונית]. * כולל הצות - רח' מוצפי [בניילונית]. * ישיבת תורת רפאל - הב"ח מ. אזולאי הי"ו. * גבעה A: * אהל תורה - רח' הרב קארן [בניילונית] * בוסטון - נציג 0548461804 * היכל עובדיה - הרב אשר עמר הי"ו * ישיבת ברכת מרדכי - הרב טלר * בני ברק - ישיבת טשכנוב - ברלב | ירושלים: מוקד ברוך - 0527667506 * בית ישראל - מיר - 0583221000 * חדש - גבעת מרדכי - ישיבת חברון 0548502661 | דרושים עוד נציגים הרציים לזכות את הרבים ולתתוק מוקדי הפצה נוספים - פנו למערכת.

🌀 דף לב

אין פוחתין את הנר מפני שעושה כלי, ואתיא כר"מ דכלי חרס מקבל טומאה משנגמרה מלאכתו [משיחקנו] אף קודם שיצרפנו בכבשן, או כר"א בר צדוק דס"ל דאילפסין חנינות טהורות במשא הזב לפי שלא נגמרה מלאכתו עד שיחקה, ואמרין דראוי לקבל בו מועות, ולעשות אילפסין חנינות ביו"ט לת"ק אסור, ולרשב"ג שרי. * אין עושיין פחמין ביו"ט [דמתקן כלי לצורפין] אף דחזי למסור לאולירין בו ביום [מייירי להזיע וקודם גזירה]. * פתילה ביו"ט אין גודלין, ואין מהבהבין, ואין חותכין לשנים, אבל שרי למועכה ביד, ולחורותה בשמן, ולחורתה באור בפי שתי נרות [וכן מוחטין את הפתילה]. * עשירי בכל יודי גהנם דאין מרחמין לעשות צדקה, וכל שאינו מרחם על הבריות בידוע שאינו מזרעו של אברהם. * ג' חיהין אינן חיים: א. מצפה לשלחן חבירו [ועולם חשך בעדן]. ב. מי שאשתו מושלת עליו. ג. יסורין מושלים בגופו, וי"א אף מי שאין לו אלא חלוק אחד, ולא ידך אפשר דמעיינ במאניה. * אין שוברין חרס ואין חותכין נייר לצלות עליו מליח משום דמתקן מנא. * אין גורפין תנור וכיריים אא"כ א"א לאפות בלא גריפה, ולכבש שרי, ור' אשי טח סביבות פי התנור בטיט הסמוך על שפת נהר פרת שכבר מגובל, ומייירי שנתקן לצד אחר מאתמול [וקטמא שרי דאיו בר גיבול]. * אין מקיפין שתי חביות לשפות עליהן הקדרה, אך שרי לצדד אבני ביהכ"ס דלא גזרו על אהל עראי במקום כבוד הבריות, ומדורתא, ביעתא, קדירה, פוריא, חביותא מלמעלה למטה שרי.

🌀 דף לג

אין סומכין קדרה ודלת בבקעת דלא ניתנו עצים אלא להסקה, ולמ"ד דאין מנהיגין בהמה במקל, זהו משום שנראה שהולך לשוק. * חזרא לר"ג אסור ולר"ש שרי, ולר"ק ברטיבתא לכו"ע אסור, ופליגי ביבשתא אי לא ניתנו עצים אלא להסקה, דהו דמא לי לצלות בו כוונתו, ולר"ב ביבשתא לכו"ע שרי ופליגי ברטיבתא דהוי להיסק גדול, ולהלכה יבש שרי ורטוב אסור. * לרבא אשה לו תכנס לדרי העצים ליטול מהם אור לחתות האש, ואוד שנשכר ביו"ט אין מסיקין בו דאין מסיקין בשברי כלים, דס"ל כר"י דיש מוקצה, ואף דשרי להשליך את המעיים לחתול התם כיון דמסרחי מאתמול דעתיה עילייה. * לר"א נוטל קיסם משלפניו לחצוץ בו שיניו, ומגבב מן החצר ומדליק, ולהכמים אין ליטול אלא משלפניו ולא יחצוץ בו שיניו אלא ידליק, ור"ש לקמן מתייר אף לעשות ציבורין דקדרתו מוכחת עליו, ור"א אוסר דנראה שאוסף עבור אחר. * אין מוציאין אש מעצים אבנים עפר רעפים ומים משום דהוי מוליד. * לר' יהודה אין תיקון כלי באוכלי בהמה, ומייתי גבי עצי בשמים קשים [דרכים שרי דאין בהם תיקון כלין] שקטמם דלר"א להריח פטור ולחצוץ שיניו חייב חטאת [והא דשובר אדם את החבית ולא גורין שמא יעשה כלי איירי במוסתקן]. ולרבנן להריח שרי ולחצוץ שיניו פטור אבל אסור [דתיקון גמור זה רק אם מוחתכו בסכין].

🌀 דף לה

אין מלבנין רעפים חדשים לצלות בהם משום שצריך לבודקן [ושמא יתבקעו ומצא דטרח שלא לצורך]. או מפני שצריך לחוסמן [להקשותם, ומצא עושה כלי]. ואיכא בנייהו אי מחזקינן ריעותא ביו"ט [דלמ"ד צריך לבודקן מחזקינן]. ונפק"מ לשהוטי ביו"ט בהמה שגדרסה וצריכה בדיקה [ואף שבודקה צריך שתעשה נמי מעת לעת, אך בסתם בהמות לא חיישינן שתמצא טריפה דרוב בהמות אינן טרפות. רש"י]. * אחד מביא: אש, עצים, שופת [דמייירי בקדרה חדשה דמלבן], מים, תבלין, מגיס מולס חייבים, ואם האש הובאה לכסוף רק האחרון חייב. * תנור וכיריים חדשים מטלטלים אותם [דיכול ליתן עליהם הפצץ]. אך אין סכין אותם בשמן, ואין שפין אותם כמטלית, ואין מפיגין אותם בצונן כדי לחסמן, אבל כשיביל לאפות שרי, ואין אופין כפורני חדשה שמא תפחת [אך בישנה שרי אף גדולה ולא חיישינן לטירחא]. ואין גופחין אלא בשפורפרת. * מולגין שער הראש ברותחין, וכן מהבהבין, אך לא מופלין בהרסית ובסיד, ולא גוזזין במוספרים [וכן הדין בירק]. * שבת קובעת למעשה אף בדבר שלא נגמרה מלאכתו וקראת לבבת עונג, ולא מדמינן לחצר דבעיא גמר מלאכה, והשמועות: א. שנאמרו לר"א עומד אדם על המוקצה [מייירי שלא הקפם לגמרי דאחיו ולא אחין] בע"ש בשביעית [דאיר"ל לעשה, או דמייירי במעושרין אף בשאר שני שבוע] ואומר מכאן אני אוכל למוחר [אך להכמים בעי שירושם דאין ברירה]. ומשמע שבשאר שני שבוע אף לר"א אסור כיון דשבת קובעת, ודחי דכיון דאמר מכאן אני אוכל למוחר קבע עילויה, ונקט שבת לאשמועינן דטבל נחשב כמוכן אצל שבת כיון שאם עבר ותקנו מתוקן, וקשיא דמותו חוזר [ושמעין לר"א דכל היכא דמותו חוזר לא קבע מהנוטל ממעטן טמא והנברא נמי טמא דפטור]. אלא ליכא ראייה מר"א דקסבר שבת קובעת בק"ו מתרומה, אבל חכמים פליגי עליה. ב. חכמים במתני' בעו שירושם, ור"מ דבשאר שני שבוע אסור ור"מ דשבת קבעה, ודחי דאמירתו שמיאכל מכאן נחשבת לקביעותה. ג. היה אוכל באכילתו ונכנס לחצר, ודחי חשכה לילי שבת לר"א [גמור ור' יהושע אוסר, ור"א דלר"א יצא מחוזין לחצר וגמור או שמתין למוצי"ש. ד. לר' יוחנן שבת תרומה חצר ומקח קובעים רק בדבר שנגמרה מלאכתו, ואתי לאפוקי: שבת מדהלל שאוסר במעמר וקדש עליו היום, חצר מדר' יעקב שמחייב במעביר תאנים בחצירו לקצות, תרומה מדר' א דמחייב קודם גמר מלאכה, ומקח לאפוקי מודעת ת"ק שהמחליף פירות עם חבירו לאכול או לקצות [אף דלא נגמרה מלאכתו] חייב.

🌀 דף לו

משילין [מלשון כי ישל ויתן, ויש גורסין משחילין כמו השחול שנשמטה ירכו, משיירין כמו משייר שיער, משחירין כמו שחור וזוג, ומנשירין כמו לקט הנושר] פירות דרך ארובה ביו"ט אבל לא בשבת, ומייתי להשוות שבת ויו"ט: א. הכמות שאפשר להשיל להו"א דומיא דשבת שמפני ד' וה' קופות מפני ביטול ביהכ"ד, ודחי דהתם איכא ביטול ביהכ"ד, ומאיך ד' וי"ט קיל ואתי לזלזולי ולכך יש להחמיר, או דמכיון שיש הפסד ממון שרי אפי' טפי. ב. בשבת אין מפנין את האוצר כולו שמא יבא להשוות גומות, ובעי ביו"ט כיון דקיל נא לעורר רחמי שמים מדובים לרפואת ידידנו המסור בלו"ג להפצת הגליון הר' יחיאל נחמן כהן הי"ז אשר נדבק בנגיף ושדויו במצב קשה

🌀 דף לז

נותנין כלי תחת הדלף בשבת ואם נתמלא שופך ושונה ואינו נמונע. * בי רחיא דאבי דלוף ואל רבה שייכנס לשם את מטתו דליהוי כגרף של רעי. * מותר להוציא גרף של רעי לאשפה, וכשמחזירו יש לתת בו מים דהוי מוקצה, ושרי להוציא אף רעי עצמו שלא ע"י כלי כדבר אשי שהוציא את העכבר בזנבו. * איכא איסורא ביו"ט על כל דבר שחייבין עליו בשבת משום שבות רשות ומצוה, ומפרשינן: משום שבות - לא עולין באילן שמא יתלוש, ולא רוכבין ע"ג בהמה שמא יתלוש זמורה [ובהו"א שמא יצא חוץ לתחום, וקשיא דתחומין דרבנן], ולא שטיין ע"פ המים שמא יעשה חבית של שייטין, ואין מטפחין מספקין ומרקדין שמא יעשה כלי שיר. משום שבות של רשות - לא דנין דמייירי בדאיכא עדיף מנייה, לא מקדשין כשיש לו אשה ובנים [ואיכא מצוה קצת משום לערב אל תנח ידך]. לא חולצין ומייבמין בדאיכא גדול שבאחים, ובכולהו שמא יכתוב משום שבות דמצוה - אין מקדישין מערכין ומחרימין גזירה משום מקח וממכר [דאסור מן המקרא, א"ג שמא יכתוב], לא מגביהין תרו"מ בפירות דטבילי מאתמול, וקמ"ל דאסור אפי' ע"מ ליתנו לכהן בו ביום, אך פירות שנשטבלו בו ביום כגון הלף שרי. * אמרינן דאין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד, ומקשינן מהא דמשילין דשרי ביו"ט ואסור בשבת, ומתצינן להו"א כר"א שאוסר להערים גבי אותו ואת בנו שנפלו לבור ביו"ט, ודחי דהתם ר"א אוסר דאפשר בפרנסה, ור' יהושע שרי להערים דאפשר בהערמה, ולמס' אתי כב"ש דאסרי להוציא שלא לצורך ס"ת לרה"ר ביו"ט [הה"ג אסרי אפי' גבי הפסד ממון] וטלטול הוי צורך הוצאה.

🌀 דף לח

הבהמה והכלים כרגלי הבעלים [ומוליה רק למקום שהבעלים חולקים] והשמועות: א. המוסר בהמתו לבנו או לרועה הוי כרגלי הרועה, ומוקמינן כשיש רועה אחד, ומתני' איירי כשיש שני רועים דומיא דבנו, ולכך הוי כרגלי הבעלים. ב. שנים ששאלו חלוק בשותפות וכל אחד עירב לצד אחד מהלך עמו לצפון כרגלי זה שעירב עליו לדרום וכן איפכא, ואם מיצעו את התחום לא יוזיינה ממוקמה. ג. שנים שלקחו חבית ובהמה בשותפות לשמואל אסירי תרוייהו, ולרב חבית מותרת דקסבר יש ברירה, אך בהמה אסורה משום דינקי תחומין מחדדי [ומקשינן דאמאי לאיסור מוקצה לא חששו]. ואמרין דלר' אושעיא בדאו' אין ברירה ומהיה מחשבה לטהר את הפתחים רק מכאן ולהבא, אך בדברנ יש ברירה ולכך הבהמה והחבית מותרין, אך לר' יוחנן אף בדברנ אין ברירה מדקאמר שא"א להתנות על עירוב א"כ כבר בא חכם. * כלים המיוחדין לאחד מן האחים ה"ו כרגליו, ושאינם מיוחדין כרגלי כולם, ושור של פטם הרי הוא כרגלי כולם [דכיון שדרכו למכור אוקמה ברשות לוקח]. ושור של רועה כרגלי אותה העיר [דגולין ליקח ממנו, ולא בני עיר אחרת]. * השואל כלי מחבירו מעו"ט הרי הוא כרגלי השואל, ואף שמסר לו ביו"ט, וביו"ט כרגלי הבעלים אף שרגיל ליקח ממנו [דמימר אמר שמא איניש אחרינא משבח]. * האשה ששאלה מחברתה מים ומלה לעיסתה ה"ו כרגלי שתיהן ולא בטל, ולהו"א כמו מי שנתערב קב בעשרה וכי יאכל הלה וחד, ודחינן דהוי מוין במינו [ונתי דרל"י לא בטל, לרבנן הא בטל]. או ממון שאין לו תובעין, ולמס' אינו בטל משום: א. שמא תעשה עיהם כשותפות. ב. טעמא לא בטל. ג. הוי דבר שיש לו מותרין שאפי' אכל בטל, אמנן לר"י מים ומלה סדומית [קה] בטלין בעיסה עבה. * שחוטא אינה בטילה בגביה דחשיב כמין במינו דאינו בטל, מפני שהגביה יכולה להיות כשחוטא [דכלי מסרחה ואינה ראויה לגר אין לה דין גביה].

🌀 דף לט

דיני הגחלת: כרגלי הבעלים, בהקדש אין מועלין בה, ובע"ז אסורה, וחייב בהוציאה לרה"ר, ואסור במודר הנאה, משא"כ בשלהבת [אלא שלכתחי בשלהבת הדקדש אין נהנין דלא בדילי כ"כ, אך ע"ז דמאיסה בדילין], והא דאמרין דהמוציא בשבת גחלת חייב, היינו שהוציאה ע"ג קיסם, או דשייפי מנא משחא, [ואין בהם כשיעור], ושלהבת דפטור מייירי באדיי אדויי. * בור של יחיד ומים המכונסין הוי כרגליו, ושל אנשי העיר כרגליו [קה] העיר, ושל עולי ככל כרגלי הממלא, ונהרות המושכין כרגלי כל אדם. * מיילא ונתן לחבירו: לר' נחמן הוי כרגלי מי שנתמלאו לו, ולר' ששת הוי כרגלי הממלא, ונח' להו"א האם הבור נחשב כהפקר [ולכך לא קנה חבירו דהוי תופס לבע"ז במקום שחב לאחרים], או של שותפין [הווי שלוחן], והא דמודיין הנאה מותרין בבור של עולי ככל [של אמצע הדרך] היינו למלאות [ולא להחזין] ומשום דיש ברירה, ומקשינן דלר"ג לית ליה ברירה אף בחלקו גדים כנגד גדיים, ומסקינן דלכו"ע בירא דהפקירא הוי, ונח' במגביה מציאה לחבירו אי קנה חבירו.